

କୋମଥିଲ । ସେ ଯୁଦ୍ଧି ହରକତାବ୍ଦୀରେ ପ୍ରଜ୍ଞାନ ଚୂପେ
ହୁଅଇ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ମାତୃଭାଷାର ତଳା
ଏବଂ ଜୟନ୍ତି କହିବାହଁ ଅମ୍ବାଳଙ୍କର ସକଳା
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ପ୍ରାଚୀନ ସମ୍ବନ୍ଧ ଏବଂ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘ ବୈବେ-

ଶିକ୍ଷା ସୂର୍ଯ୍ୟମନ ଦକ୍ଷତ୍ର ଉନ୍ନତିରୁଣି ସଙ୍ଗପ୍ରସ୍ତରକ
ମୌଳିକ ଉଚ୍ଚବାହୀନ ସ୍ଵରାଜୀର ସନ୍ଧିଷ୍ଠେ
ଦୟନା ଜାତିର ପାତ୍ରଙ୍କ ବିଭବ । ସଙ୍ଗକ
ଅସତ୍ତ୍ଵକଳ ଦୟନା ପରେ ଜାହାନ୍ତ୍ର ଧର୍ମଚାନ୍ଦ
ପ୍ରତିଭା ବୋଲି ସଙ୍ଗ ଦଙ୍ଗ ଦେବତାଙ୍କଳ । ଏ
କିନ୍ତୁ ସବୁର କାର୍ଯ୍ୟ ଖାର ଜମୀର ଜୀବରେ
ସୁସମାନର ହୋତଥିବା ସୁଖର ବିରଧି । ଧ୍ୟାନର
ଫର୍ମାନର ଦେଖି ଅମ୍ବେମାନେ ଆପନିର ।

ଅଭ୍ୟାସକ ବାକ ।

ପଦ୍ମତ୍ରମେଣ ଅନ୍ତର କରି ଦେଇଯାଏ ତେ
ତ ଫର୍ମ ଶର୍ମାଙ୍କ ଲୋକେ ନାବାଳିତକା ଗାନ୍ଧା-
ରର ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ କେହି
ଜଣେ ଏମାନଙ୍କର ଅଳ୍ପଶବ୍ଦର କା ଗାନ୍ଧିଯିର
ବହିରୁ । ଉପରେମ ସେବନେବେଳେ ନ ଫର୍ମିବ
ଅଳ୍ପମ କରେ ସେବନେବେଳେ ନାବାଳିତକା
ଜୁଡ଼ିଯାଏ । ଲୋକ ବୟସର ରା ଯେତାର ବୋଲିଏ
ନାବା ତିବା ଗୋଟିଏ ଏହି କୁକୁ ଏମାରେ
କୁକୁ ଅଳ୍ପଶବ୍ଦର ପାଇଁ ଅବ୍ୟକ୍ତର ବିଶେଷ
ମନ୍ତ୍ରର ନାହିଁ କରିଥିଲେହେଁ ସେମାତେ ଅଳ୍ପ
କୁକୁର ତାମଚର ପବାତର କୁକୁ ଲାହା ବହି
ଆଜି ଓଡ଼ିଶାରେ-ମନ୍ଦିରରୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ଅବ୍ୟକ୍ତ
ପ୍ରଦ୍ଵାନୀର ଘୋଟି ଲାଛି । ଓଡ଼ିଶାରୁ ଅନେକ
କୁକୁର ପୁନଃନାମକରୁ ଶୈଖରତା ନରବା ପାଇଁ
ଅନ୍ତରେତ କରିବେଳେ ସେମାନେ ଅପରାଧ
ଅଳ୍ପଶବ୍ଦର ନାହିଁ ହୋଇ ଦେଇ ଶିଖଦିଗାରୁ
ତିଥି ପାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା ଦିଲାନ୍ତି । ଅମେମାରେ
ଅପରାଧ କର୍ମକେତର ସେଷକୁ ଦେବା ଅଭି-
ପ୍ରବନ୍ଧ କା ଉପରେଶବକର କଣା ମାନବା ଗାହା ।
ସବୁରାମ୍ଭକେଳକୁ ଅଳ୍ପଶବ୍ଦର ଉପରେ
ସବୁ ଜନାଶ୍ରଦ୍ଧାର କରିଦେଇ ଅମେମାରେ ସୁଧା-
ପ୍ରାଣ କେବା । ଏହି ଅଳ୍ପଶବ୍ଦ ନାହିଁ ଅଟେ
ଦେବନ ଏହି ଯତନା କା ଅସ୍ତ୍ରଗରଣ ମାତ୍ର ।

ତେବେ ଶୁଦ୍ଧ ନେବଳୁ ଛୁଣେ ତିଏ ବୋଲି
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତରେ ସେ କହନ୍ତି ହଁ ଗାୟତ୍ରିଙ୍କା
ହଁ ଜାତୀୟ ଚିନ୍ମ ମନ୍ଦିର । ଏମାକେ ନିମ୍ନେ-
ନୂତ୍ର ହେଲେ ମଧ୍ୟ ବିଜ୍ଞାନ ପରିପଥ୍ୟ ଦେଖି-
ନାମେ ଅପରାହ୍ନ ଉନ୍ନତିଗୋଟିଏ ବିଜ୍ଞାନ । ଅବଧି-
ଧେନ୍ମାନକେ ଯେଉଁ ଜାତିର ମେଳି ଧେନ୍ମାନକୁ
ଆଗରେ ଧେନ୍ମାନିତି ଦେବଳ ବାଜିଶେର ।
ଧେନ୍ମାନିତି ଏଥାବେ ୨୦, ୨୫, ୩୦, ବର୍ଷ ବର୍ଷପୂର୍ବ
ଦେବଳ ମୁଢ଼ା ଉପରେ ଉପରେ ଆର୍ଦ୍ଦୀଯାକ୍ ପ୍ରାପନ
ତଥ ଅପରାହ୍ନ ପାଦାଳଙ୍ଗ ବୋଲି ପରିପଥ୍ୟ
ଦେଇନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ଗାନ୍ଧୀଯାକ୍ ଏମାକୁଙ୍କି
ତରେ କବି ? ମାନ୍ଦ୍ୟାନ୍ କି ଅଭିନନ୍ଦନ
କୁଦ୍ରକୁ ପିତା ପଡ଼ାଇ ଝୁଲାଇ ଦେଖାଇ ଶିଖିବ
ଯୋଗୀ ବଜାନେବେ ବା ମର୍ମନ୍ଦ୍ୱ ଦେଖିବେ
କିନ୍ତୁ ଭୂମଧେଟ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଭୂମର ଅବରୁ ଜୀବ
ତଥ ଦେଇପାର୍କ୍ଟ କାହିଁ ପୁଣି ତୁମ ମନ୍ତ୍ର
ଧ୍ୟାନେ ବହୁ କୁମରାର୍ ଚିମ୍ବାଦର ପାରନ୍ତି
ତାହିଁ ।

ଏହାକ୍ଷରୀ ପରିବାରରେ ସେଇତି ସେ
ମୌର୍ଯ୍ୟ ଦୟାରେ କାଳକର ମାଲ୍ଯାନ
କାରରେ ଆ ଦୋଷାଦ୍ୱାରା ସେହିପରି ଏକବି-
କର ସବୁ, ଶଳା, ସମ୍ମଳୀ, ଏକୁର ପଥ୍ୟାଦ
ମୌର୍ଯ୍ୟ ଲୋକ ଅଛିବାକି କାମରେ ଅଭିଷର
ହୁଅଛୁ । ସେଇଁ ମୌର୍ଯ୍ୟ ଏହିଦେଶକ୍ଷରୀ
ଶାର୍ଦ୍ଦିନେର୍ଜୀତାରେ ଉଚିତବ୍ୟାପ୍ତ ଥିଲେ

କରିବ ଚାହେ ଅଛ ତାହାରୁ ଦିଲା ? ଶିଖାଇ ଅବଧିବଳା କେହ ଉପର୍କର୍ତ୍ତା
ଧନ୍ୟରେ ଜୀବନକରୁ, ଧନ୍ୟ ସେ ବାକାଳୁହ
ପିଲା ଦୋଇବା । ଅଗୋବୁଷମହାଯତ୍ତିଃ ।

କବି ଓ ଲେଖା ।

କରୁଥିଲେ ତାଙ୍କ ପାଦରେ କରିବାକୁ
ଚାହେବ କୁଣ୍ଡ ସହି ଶିଖାର ସଙ୍କଳ
ଶିଖାର ଗୋଟିଏ ସୁରାର୍ଥ ତନ୍ମାସ୍ତ୍ର କୃତ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ
କରିଥିଲେ । ବରେଣ୍ଟି ସାହେବ ଧୂପ ହୁଏ
ବିଦ୍ୟାଲୟର ଦୂରପ୍ରକାଶ ଆଇରେକୁଳ ଓ ଜରଗ
ଜର୍ମିନେଖର ଅନେକଦିନ ପରିଷ୍ଠାର ଦ୍ୱାରା
ପରମାର୍ଥଦାତା ଥିଲେ ସହରଂ ଯାହାର

ନେତ୍ରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସକଳ ପରିକାଳ ଅବଶ୍ୟକତା ଉପରେ କଥା ହେଉଅଛି । କଥାରେ କଥାରେ କଥାରେ କଥାରେ କଥାରେ କଥାରେ

ପ୍ରକାଶର ଛାତ୍ର । ସାହେବ ମଦୋପଦ୍ମନାଥ ନଗରେ ଶିଖା ହୁଏଟିରେ ଗୁଡ଼ ଅର୍ଥବିଦ୍ୟା ହେଉଥିଲୁ ସତଃ ଓ କୁଣ୍ଡ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଓ ମରସଳ ବନ୍ଦିଲାଙ୍ଗ ଶିଖା ଦୂରକିଳିବିଲେ ଅନେକ ତେଜ୍ଜ୍ଞ ହେଉଥିଲୁ ସତଃ ମାତ୍ର କୁଣ୍ଡକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କ୍ଲେବ ତଥାକୁ ଅଣିଲିହି ଓ ନରଶର ଓସେ କ୍ଲିପିଶିଆର ପୌଣଟ ସୁନ୍ଦର ଲାଭ କରେକାହିଁ । କରେଷି ସାହେବ ଫୁଲାର ତଥାରୁ ହେ ବାହୁଡ଼କ କୁଣ୍ଡ ହିତାର ଜଳତ କେବାପଣେ ଚେତ୍ତୁର ଅନ୍ତର ଗାହିଁ ମାତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟର ପଳକ କିମ୍ବା ହୋଇ ଗାହିଁ । ଉଚ୍ଚିତ୍ତରେ ସମୟରେ ୧୯୦୫ ଜ୍ଞାନକୁ କୁଣ୍ଡ କ୍ଲିପିଶିଆର ଦୂରକିଳିବିଲେ ଅନେକ ପ୍ରଦେଶରେ କହୁଥିଲୁ ବ୍ୟାସରେ ଉଲ୍ଲେଖଗୁଡ଼ ବନ୍ଦାର ତୋର କୁଣ୍ଡଶିଖା ବସ୍ତ୍ରର ଉପରେ ଅବଲମ୍ବିତ ହୋଇଥିଲୁ କୁଣ୍ଡ ବିଶ୍ଵରୁ ତର୍ଜ୍ଞ ହେବାର ନନ୍ଦାବନ୍ଦୁ କର ଯାଏଥିଲୁ । କହୁ କଲେକ୍ଟ ମାନ୍ୟର ଅଣ୍ଣିଲୁର ବୌଣିପି ଲାଭ ଦୋହାରା ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହା ସମସ୍ତେ ଶୁଣାଇ କରୁଥିଲୁ । କ୍ଲେବାର ଓ ବ୍ୟାସର ମାତ୍ରର ସମ୍ମାନ

ସନ୍ତୁଷ୍ଟମାତ୍ର କଲେଜରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାର
ନାହାନ୍ତି ବେଳା ଯେଉଁ ସୁବକ୍ଷମାକ୍ରମ ହେବେ
ଦୂରେ ଦୂର ବଜାଇବେବାହି ବା ତୁମ୍ଭି-
ବାର୍ଷିକେ ନିଷ୍ଠା ହେବେବାହି ସେହିପାଇଁ
କଲେଜରେ ପ୍ରବେଶ ଲାଭ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମ
ଉସ୍ତାକରେ ନେତୃତ୍ବ ଗ୍ରହି କଲେଜରେ ଅଧ୍ୟ-
କ୍ରମ କରୁଥିଲେ ସମ୍ମ ମାତ୍ର ; ତମେ ସୁରକ୍ଷା
ଏବେ କୁଟୀ ଦେଲା ଯେ ଏ ବରସ୍ତି ତୁମ୍ଭି
ବୋର୍ଡର କରୁଣ୍ୟ ହେଇଥିଲା । ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ

ବାହା ପରେ ଦେଖାଯିବ । ମୋର ନଳର ମଧ୍ୟ
ତେ ଏହିପୁଣ୍ୟ କରେଇଗଲାକି ଦ୍ୱାରା ଶିଶୁକଷ୍ଟାର
ବିଶ୍ଵବୋଲି ପାଇବକାହାନ୍ତି । ”କଲେବି ସାହେବଙ୍କ
ମରରେ ଉନ୍ନତ କୃପାଶିଖାର ଅବଧାରଣା ଏ
ପର୍ଯ୍ୟାନ୍ତ ଜୀବନରେ ଦେହ ଭାଷକିତରାଗାନ୍ତି
ଏ ପ୍ରସାରକରି ପ୍ରକୃତ ଉପରାର ସମ୍ମନଂର
କାର ଉପାସ ଦେଖାଇ କରେବେ ଉପର ଉପି-
ଶ୍ରୀ ହିନ୍ଦୁର ବନ୍ଦବନ୍ଦୁ କରିବାର ଉପରା
ଯେ ଉତ୍ତର ଦେବେ ତାହାର ସନ୍ଦେହ
ଅସମ୍ଭବକ ଏ ଦେଶର ଅନ୍ତର୍ଗତ କୃପା
ହିନ୍ଦୁପିତା ହୋଇଥିଲୁ ସତ୍ୟ ମାତ୍ର ପାହା
ସବୁ ମରିମାରିଯେ ଗୋରାହା ।

କହୁ ଅର୍ଥାତ୍ ଆମୁମାନଙ୍କ କେବଳେ ଧିକ୍ଷାଦୀର୍ଘ
ମରେ ୧୦ବୋଟି ଚନ୍ଦ୍ର ବ୍ୟସ୍ତ ଓ ଛବିର ଜିଲ୍ଲା
କ୍ଷରେ ମୋଟେ ୫୦ ଲକ୍ଷ ବସା ବ୍ୟସ୍ତ । ଯେଉଁ
ଏ ଲେଖନାକେ କେବଳ କୃତି ଉପରେ
ଲାଭକା ସହାଯ କରୁଥିଲା ଏବଂ ସେ ଦେଶକୁ
କୁରିବ କୁଦଗ ସହାଯ ଏତେ କମ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବା
କହାର ହୃଦୟ ବ୍ୟସ୍ତତ ନ ହେବ ।

ଶ୍ରୀମତୀକବିଜ କନ୍ଦର ବିହୟକର ପୂର୍ବ
ଠାରେ ଗୋଟିଏ ସଲକାର ଆରା କୁଣ୍ଡଳେ
ଅଛି ଯାହା ବାହା ସାଧକଙ୍କ କୁଞ୍ଚକର ଓ ଅପ୍ରକାର
କବୁଅଛି ଯାହା ଶୁଣି କାହା କାହା ।

ଅଧିକ ଦୂରିତ୍ୟେରେ ଉଦେଶ୍ୟ ସାଧାରଣ
କରିବାକୁ ଦେଖାନିବ ପ୍ରଶାନ୍ତିରେ ଦୂରିତ୍ୟେର ପରି
ଚାଲନା ଦରି ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତରକର୍ତ୍ତା ହେବାଇବେବା ।
ସମ୍ବନ୍ଧି ସବରାଇ ଦୂରିତ୍ୟେର ଗାହାକରି କଣାଏ
ଗାହା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ହେବ ତହିଁର ଦ୍ୱାରା ଅବଳମ୍ବନ
କରି ଆବଶ୍ୟକ ।

ଦୁଷ୍ଟେରପୋଟେ ଗତ ଅନ୍ଧା କାହାରଙ୍କେ
ଶେଷ କେବା ସପ୍ରାତର ବିଜ୍ଞାନୀୟ ଲୋକଙ୍କ
ମଧ୍ୟ ଘରଗର ଥିବ ଓ ସୁରକ୍ଷାକାର ବିଜ୍ଞାନୀୟ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମେଘ ଆରମ୍ଭିତୋଇ କରିଛନ୍ତି
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହ ପଢ଼ିମରୁ ଏବି କରିଥିଲା । ଏବା
ହାର ମଧ୍ୟ ଘରଗର, ସୁରକ୍ଷାକାର ସମ୍ବନ୍ଧ କେତୋଟିଏ
କିମ୍ବା ଏବି ମଧ୍ୟ ପ୍ରବେଶ, ସଳମୁଗାଡା, ବୁଝିବା
ଏବଂ ନିମ୍ନ ସନ୍ତୁଷ୍ଟତାରେ ପ୍ରତିରୁ ଅନ୍ଧା
ବର୍ଣ୍ଣ କୋରିଥିଲା । ବେଳେ ଉପରେ ମଧ୍ୟ
ମଧ୍ୟରେ ବୃକ୍ଷ ହୋଇଥିଲା । କରା ସପ୍ରାତର
ଦୁଷ୍ଟି ପରିମାଣ କରିବ ପରିମ ଘରଗରରେ
କାଥାରେ ଅପେକ୍ଷା ଦେଖିଥିଲୁ ଏହି ଶବ୍ଦରେ
ଦୁଷ୍ଟ ଘରଗରରେ ଅନ୍ଧାରୁ । ଉଚ୍ଚ ସପ୍ରାତର
ସନ୍ଦେଶ ବୃକ୍ଷ ପରିମାଣ ମୋରମନ୍ତରେ ଥିଲା ।

ପରିବହନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପରେ ଦେଖିଲୁଗା କାମରୁ କାମରୁ
କାମରୁ କାମରୁ କାମରୁ କାମରୁ କାମରୁ କାମରୁ କାମରୁ

କୁରିଷ ଓ ମହାର୍ଯ୍ୟ—ନାହିଁ ତାର ଅବସର
ପୂର୍ବପର ବହୁଅଛୁଟି । ଦିଲ କରୀ ହେଲାବଳା
ବୁଝିଗୋର ଚାର୍ଯ୍ୟ କୁଳଅଛୁଟି । ଉପଧିକ ପରିବାର
ମାତ୍ରରେ ସାହାଯ୍ୟ କିମ୍ବା ଯାନ୍ତିରାକୁ ଏବଂ ବହୁଅଛୁଟି
ମାତ୍ରକୁ ବଜାକ ଖଣ୍ଡ ଦିଅ ଯାନ୍ତିରାକୁ । ଟକାଟେ
ଚାଲୁଛି ଥେବେ ଏଥି ନିତିଅଛୁଟି । ମୁରତ୍ତାର ଏହି
କରି ଓ ଅସାଇଦାର ୨୫୫ ଟଙ୍କା ସାହାଯ୍ୟ
ପାଇଥିଲେ । ସାଧାରଣ ସାହାଯ୍ୟଦାର ୨୫୫
ଟଙ୍କା ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଥିଲେ ।

ବିକାରତ୍ତିକା ଅନୁରଗ ବିଦୟୁମରେ ୩୪
ଲକ୍ଷ ମୂଳବାସ ଏକ ୨୦୨୯ ଜଣ ଅନୁରଗ
ତୁ ମନ୍ଦିରମରେ ୧୨୭ ଜଣ ବିଦୟୁମରେ
ସାହିତ୍ୟମରେ ।

କ- ନିଜପୂର୍ବାଳା ଅତୁର୍ଗତ ମେତାରୁଥିଲେ
ଦୟଦିଗ୍ନି ହୋଇଥିବାରୁ ଯେତଙ୍କ ବନସ୍ତ୍ରା କହା
ହୋଇଥିଲା । ସିଧୁମର ପହଞ୍ଚାରୁ ଶାତା
କନଦେବ । ଖାଇ କନିଷ୍ଠ ଚକାରେ ହେଠା
ମେତୁଥିଲା । ମୁଣ୍ଡକୁର ଟୁଁଁ ଶରୀରକୁ
୧୫୦ ଡିନ ଆହା ପାଇଥିଲେ । କହା
ଗଢ଼ିବେ କ୍ଷେତ୍ର ଏବେ ମନୋଧ୍ୱାନିକାରୀ
ଅଳ୍ପକାରୀ

ଭକ୍ତିଦେଵିକା ।

SCRAPS.

News has been received that Lt. Le Mesurier, son of our Commissioner was killed in action in France. We very sincerely offer our sympathy and condolence to the Honble Mr. and Mrs. Le Mesurier in their sad bereavement. The war has cast a gloom on many a home and deprived many parents of their darlings but every parent finds consolation in the heroic deeds of those who fall—deeds which, will be the Nations pride for ever. Lt. Le Mesurier did his duty as a warrior and earned a warrior's grave. But, as the great epic tells us "sorrow for a son beloved is a father's direst woe" and the Honble Mr. Le Mesurier's bereavement is all the more regretted by us, as it is likely to be followed by his departure on leave and that will deprive Orissa of a strong, just and conscientious administrator who enjoyed the confidence of the public from whom many good things were expected.

An unpriced event in the District of Balasore has happened, no less than about 60 Estates have been sold for arrears of Revenue under the Revenue Sale Law. It has been the longstanding practice in this district for collectors to accept Revenues on the Sale dates thereby saving many families from ruin but this year the mahals were sold in spite of the fact that the landlords were ready with money to pay. Their applications were rejected and the properties were sold. Another important fact in this connection is that 2 of the mahals were purchased by the Collector on behalf of the Government. No doubt the Collector has been given wide discretion in this matter to accept or refuse the offer of payment, but the discretion has been up to now, specially in this district, judicially exercised. If any deviation was contemplated it would have been well, if the landlords were given prior notice. If the Collector saw that no less than 60 mahals were going to be sold, it would have been well on his part to consult the Commissioner who, we are sure, must have considered the matter, if all the facts were brought to his notice. But the law does not provide for his interference at that stage. So it is not unnatural that the landlords who sent telegrams to him were referred to the Collector. Again, the provision of law empowering Collectors to bid on behalf of Government should be very rarely exercised and, except when there are no bidders from outside it should not be exercised at all. Considering the position of the Collector, if he bids no one will be able to purchase properties sold by Revenue Sale law. We hope our popular Commissioner will consider the matter and give at least one chance to the defaulting proprietors to save themselves from ruin. It is only old Zemindars who have run into debts that incur the risk of falling into arrears and if no leniency is shewn to them at least once, many old and respectable families will be ruined as they have been already ruined by the sale on the

A PRIVATE soldier writing from the western front says:

I was in the big battle last week and was taken prisoner for a short time. We have sent the Germans back twelve miles. This is the fourth big battle I have been in and I am hoping to get at them again very soon. I was prisoner for a short time and they took things out of my haversack. They took my razor and my cigarette lighter, & they took little Elizabeth's photograph, but afterwards they gave that back to me.

Well, I didn't mean to be going prisoner at no price. I was planning to myself how I could get back again and I watched my chance. At last all the Germans went away but two of them to guard me. So I said to myself: "Now if I kick one of them first and fight the other one." So I let go at the biggest one and down he went, and I rushed the other and kicked him as well and I shot them both with their own rifle and I got away after all, so I think that was good work on my part with God's good will."

There is one direction in which Madras leaves Bengal far behind, and that is the pomp and dignity associated with many of the proper names of the southern Presidency. The names of Dutt, Rose and Seal have been rendered illustrious, but they have not the liquid charm of such a name as Tiruvarayan Pillai. Chattopadhyaya might be put forward in competition as a high sounding Bengal patronymic, but Madras has a still more awe-inspiring name in reserve. Rao Bahadur M. R. Ry. T. Vijayaraghavacharya Avargal, M. A., for instance, the highly respected Revenue Officer of the Madras Corporation. It is to be hoped that those who owe money to the Corporation do not put him to the trouble of signing himself too frequently.

COMMUNIQUE

The 31st August 1916

The Secretary of state has intimated that European British subjects, Indian British subjects and subjects of Native states proceeding to the British Dominions and Colonies including Ceylon should in their own interests provide themselves with Passports before leaving India in view of the possibility of difficulties and also of the likelihood of alterations in the passport regulations in the various countries. Steerage passengers are for the present to be regarded as outside the scope of these instructions.

ଭସତ ବ୍ୟାପାର—ଇଲ୍‌ଲିଫ୍‌ଟେକ ଲେଖି—
ଅନ୍ତରୁ ବ ମାତ୍ରକର ଶୀ ଗୋପଦର୍ଶୀ କାମ
ହିଁଦତ୍ତମ ପ୍ରମଣାତ୍ମେ କର ତା ୨୨ ଉଚ୍ଚ ସନ୍ଦର୍ଭ-
ସୂର୍ଯ୍ୟରେ ପଢ଼ୁଥ ସେଠା ପ୍ରେକ୍ଷକଙ୍କୁ ଧରି
ନମର କଳିଥୁଲେ ଯେଠାରେ ପ୍ରାଣୀଯ ଅଭିଭାବ
ନାଳା ପ୍ରସଙ୍ଗ ପଡ଼ିଥିଲା । ସେଥିରିତରେ ହାତମ-
ନାମେ ମୋପବଳ ଉପୁବେଳେ ସେମାନଙ୍କ
ରବକ ଯୋଗାଇବା ସମ୍ଭବେ ନାଳା ଅଶ୍ଵାଶର
ଘରଗୁ ନିର୍ବାଚନକରିଛନ୍ତି । ବେଳିପ୍ରାଣୀଯ ବ୍ୟକ୍ତି-
ମାତ୍ରକହାଏ ଅନୁଭୂତି ହୋଇଥାଏନ୍ତି । ଭରତ
କୃତ୍ୟ ମାତ୍ରକର ଜୀବୋଦୟ ସଥା କର୍ତ୍ତ୍ରବ୍ୟକ୍ଷେ
ପ୍ରସର ହେବେ ।

କୁଟି କିନାଳମୁଁ—ପ୍ରେରିନ ବାହିରରେ
ପାଠ ବଲୁଁ ବି ମେହମାନୀର ଜିଲ୍ଲା ସବଙ୍ଗରେ
ଗୋଟିଏ ତୃଷ୍ଣ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଛି । ପ୍ରେରିନମୁଁ
ଜିଲ୍ଲା କେତେ ଗଢ଼ାବାନରେ ଯାହା ପରିଚାଳନା
ଏବଂ ଚେଷନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ ବୁଝା ଗହିଁର ପ୍ରଧାନ
ଶିଖା ହେଲେବେ ସୁତା ଲୁଗାଦୁଣ୍ଡ ମନ୍ତ୍ର ଏବଂ
ପରି ଧରିବା ଅନ୍ତର ବର୍ଜା ବଞ୍ଚିବ ପରି
ଦକ୍ଷ ସବିଧ ମୋଦାନ୍ତ ଏବଂ ଯାମ୍ବାଗାନ
ପାଠ ସବକି ଫରି କରିବାକୁ ଲେବେ ବିଜ୍ଞାନ
ଅନ୍ତରୁ ଏହା ବିଦ୍ୟାଳୟ କିନାଲୁମୁଁରେ ହେବା
କିନାଲୁଁ ଓହି ବିଜ୍ଞାନରେ ଏଥିରେ
ମନ୍ତ୍ର ଯେବୀ ହେବେ କି ? ।

ବାହୁଦା କ୍ଷତିର—ସରଦାରୀ ସମ୍ବାଦ ଏ
ପାଇଁ ବାହୁଦା କୁଟୀର ପାହାନ୍ତିର କିମ୍ବାରେ ଖବା
ଶୀର୍ଷକ ଆବ ଉଚିତକୁ ଧାରା ଲାଗେ ବ୍ୟା
ହୋଇଥାଏ ଯଥା;—ବାହୁଦା ହାତର ୧୦ ଲା
ଙ୍ଗ କାହାର, ପାହାନ୍ତି କର୍ଯ୍ୟ ତ ଲାଗେ ଏ
ବଜାର ଏହି ଅବସର କିମ୍ବାର ଦେଇ । ଏହି

ଜ୍ପରେ କଲ୍ପବୋର୍ତ୍ତ ଏବଂ ସଲହାଶ ବ୍ୟାକୁ
ସାହୀୟ ଅଛି ଏବଂ କଙ୍ଗ ଗାଁର୍ମେଣ୍ଟ୍‌ର ଅନ୍ତର୍ମଧ୍ୟରେ ଚିତ୍ରରେ ପାର୍ମ ଘନ୍ତର ଅଧ୍ୟ
୨୫ ଦଳାର ଚକ୍ର ସାହୀୟ ଦେଉଥାଇନ୍ତି ।
ତଥା ପଲହାଳସୀର ବା ପଢାକୁ କିବାହାରିବା କିମ୍ବା
ଅନ୍ତର୍ବାଦ୍ୟ ଅଞ୍ଜର ବ୍ୟାକୁକି ସୁନନ୍ଦାବ କିମ୍ବା
ସୁରେ ରେତ ଦେବ ।

ପ୍ରଜା ପ୍ରତିକଥା ପଦତ୍ତ—ହତ୍ତି ଦେଖି
ବଳି ସଥା ବରେହା, ମୟୋତୁର, ଶୁଷ୍ଠଲିଙ୍ଗ
ହରତର ଗଞ୍ଜବାର୍ଷି, ନିବାଚିତ ପ୍ରମାଣପତ୍ରରସମ୍ମ
ସହପୋଗ ଓ ପରମର୍ତ୍ତ ଦେଇ, ନିବାଚ ଦେଇ
କ୍ଷେତ୍ରସ୍ଥ ପ୍ରତିର୍ଦ୍ଦିଶ ଦେବା ପାଠକମାଳକୁ ଉପରେ
ଅଛି । ଯେକୁ ଦେଖିଯୁ ପକ୍ଷରେ ସେ ବାବଦରୁ
ବିମେ ପ୍ରତିକଥା ଦେବା ଅବଶ୍ୟ ଜୀବନ
ଜୀବନ ଅଛେ । ମାତ୍ରାକୁ ପ୍ରତ୍ୟେଷନ୍ତର୍ଗତ ପଦ୍ଧତି
କୋଟ ଦିରାର ସେହି ପଦଗତ ଚାଲାଇବା
ସହାୟ ୨୫ ଜଣ ପ୍ରତିକଥା ଉପାଦିତ ଏବଂ
ଜୀବ ବରତାର ହ୍ରାସ କିମ୍ବାକୁ ଦେବା
ଅହେଣ କେଇଅଛନ୍ତି । ଏହି ବିଧାନ ଶାର୍ଦ୍ଦିଵ
ସମ୍ବଲ ଦେବାର ବାପନା କରୁଁ ଏହି ଅଶ୍ଵତରୁ
ଓଡ଼ିଶା ଗଡ଼ିଜାର ବଚନୋଦର୍ଗ ଏ ବାବଦରୁ ସ୍ଵ
ପକ୍ଷରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତବା ପ୍ରତି ପାଠକାନ୍ତ ଦେବକେ

ଶୁଣାଇବା ପ୍ରମୁଖ ଜୀବନାଳ୍ପଦିତ ବାବା
କାରେ ସ୍ଵଭାବ ଯେ ଗତ ବା ୧୦ ବର୍ଷ ବା
ମହିନାରେ ହେ ପାଞ୍ଚଦିନାର ଟଙ୍କାର ବଡ଼ ହେ
ରଙ୍ଗାର ଶୁକ୍ଳ ଗୋଟି ଅଶ୍ଵିବାହାରିଣ ଦାରେ
ସବୁ ଜନାହୁନ୍ତି ଦେଇଥିଲେ । କହାଇ ଶୁଣି
ବୋଟମାନ ଆସିବା କାହିଁ ବାହିବରେ କାହିଁ
ବିଭିନ୍ନ ଫେରିବା ଘୂର୍ଣ୍ଣ ଅବିରେ । ସବେ ବିଭିନ୍ନ
ମତେ ପଢ଼ିଲେ ନିଜ ବିଦ୍ୟାରୀ ପୋତାର ବାବୁ
ଶୁଣି ହେଉ କୋଟି ଅଶ୍ଵିବାକୁ ପଠାଇଲେ
ବୋହାର ମୋଟ ଅଶ୍ଵିବାଦିନେ ଶୁଣାଇବା
କାରଦର ହେଉ ପଢ଼ିଥିଲୁଗର ତରେ କହିଲୁ
ଶୁଣିଲକୁ ବାହା ପଢ଼ି ଗୋପନର ପଠାଇଲୁ
ପୋତାର ଘରରୁ କି ଆଏ ମୋଟାଏ ମନେ
ହୋତାଇରେ ପଣ୍ଡିତ ବେଶ୍ମ ହେଉ ଉଲ୍ଲେଖ
କଲିଲୁ ଛଣ୍ଡମଳ ଓ ହେଡ଼ ଉଦେଖିଲୁ

ପୋକାରକୁ କଲେଖୁବଳ ହାର ଧରିଥାଣାର
ପୂର୍ବାଧ ମୁହଁଗୁଡ଼କୁ ସମ୍ବନ୍ଧ କିମ୍ବା ତ୍ରେତୀଆସ
ଅଧିକର, କଲେକ୍ଟର ଏବଂ ସେ ସମୟ ମଧ୍ୟ
ଉପରିଶେ ଉ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଵାମୋରେ ବନ୍ଦିତର
ମାତ୍ରେକ ମୁକ୍ତା ସେହିମହ ଅଜଣାଓନାରେ
ଏହିତିର ତୋର ଭବନ୍ତୁ କରେ । ବହଁ ଉତ୍ତରକୁ
କି ଦେଇ ସହଯୋଗୀରେଇ ମହାନ୍ତି । ଏ
ଶୁଣି ତାର ମହିତିର ଲୋପନାର୍ଥ ।

ତା ୨୭ ରୁକ୍ଷ ଅଗଣ୍ୟ ବିଜ୍ଞାନ ବସ୍ତୁମାଳା
ପଦିତା ଦକ୍ଷତା । ଉତ୍ତରରେ ସବାକପଥ ଓ
ଯସିତ ପହିର ବଳ୍ପା ଅସୁଆର । କହି ମାତ୍ରରେ
ତଳାଶୁଭ୍ର ଦୂରକ ଶତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତ୍ର ହୋଇଥାଏ ।
“ଶ୍ରୀଗୁରୁର” ଶଙ୍କୁ ଆ-ବଜ୍ରାଳ ସାହାର୍ଯ୍ୟରେ
ଚଢ଼େବୁ ପ୍ରତାଣିତ ହୋଇ ଥାଏ । ଏ ଶର୍ଷକୁ
ସେଇଁ ସମସ୍ତ ଖର୍ମ ଶାହୁ ତେବେରେ ପ୍ରତାଣିତ
ହୋଇ ନାହିଁ, ଏହି ପଦରେ ସେ ମେତ୍ର ପ୍ରଦା-
ନିର୍ବିଦ୍ଧ ଦେବାଥାର । “ଶ୍ରୀବନ୍ଦ” ଅ-ଧ ଲାଲାଙ୍କା
ଅଧେ ତେବେ ପଥ । ଏହି ଦୂରଗୌଡ଼ୀ ପଦର
ସଙ୍କରନ ଦୂରକଣ୍ଠ—ନିଶ୍ଚିର ଦେଶକୁ ସନ୍ତୋ
ପତ୍ରିର ମୁରୁକୁ ବଥ, ଏହା ଶବଦାକଳ ସନ୍ତାନେ
ଚଲିବ । “ଶ୍ରୀଦର୍ଶନ” ମହିଳା ଗଣକ ମନ୍ତ୍ର ।
ଶଙ୍କୁଦରା ଶମ୍ଭୁ ବନ୍ଦୁମାତ୍ର ହେବ । ଉତ୍ତି-
ଶାରେ ଏ ଭଲ ପଥ ପ୍ରଥମ ପ୍ରଗୃହତ ହେଲ ।
ସମ୍ମଲିଷ୍ଟରୁ ପୁଣି ଶୀର୍ଷ “ପରମାତ୍ମା” ପ୍ରଗ-
ରତ ହେବ । ନର୍ତ୍ତମାଳ ନମ୍ବର ଛାପାରୁ । କିନ୍ତୁ
ଅକ୍ଷେତ୍ର ଧର୍ମପୂର୍ବ ବାହୁଜାନ ବାହୁ ପଦାର ନ
ପାରିଲେ ଶବ୍ଦ୍ୟର ମତ ହୋଇଥାଏ, ଏହା
ଯେତେ କ୍ରିକ୍ରିମାନ୍ ବସି ବିଜ୍ଞାନ

ବାହେର ଅଧିକାରୀ— ତତ୍ତ୍ଵ ମାସ
ଗା । କିମ୍ବା ଗତ ପଦିବାର ସଂଖ୍ୟାମୟପୁରୀ
ବରମାହର ସେବକ ସଂଖ୍ୟାମୟର ନମ କାହାର ଅଧି-
କେତେବେଳେ ବହୁତ ଶାରୀର ଦୂରରେ ଦୋଷପ୍ରମାଣୀ
ଆମ୍ବାଦାର ଲୋକପ୍ରିୟ ମାଜିପ୍ରେସ୍ ଗ୍ରାମ
ବର୍ଧିତ ବାହେର ମରୋବ୍ୟ ବନ୍ଦୁପାତ୍ର ଅଧିକ
ଅଳ୍ପଭୂତ କରସ୍ଥିତି । ଏହେଲେକବେ କୋଣପ୍ରିୟର
କୋଣପ୍ରମାଣୀରେ ସେ ବାରଣ୍ଣାରେ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥାନାମିନ୍
ବହିପ୍ରମାଣୀ । ସର୍ବାର କର୍ମାର୍ଥ ହୁଅ ପରେ ସଂଖ୍ୟା
କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ ଶମ୍ଭୁର ମୋହାରିନ୍ ପ୍ରକା-
ରତ ବାହେର ହତରୀଣ ପାଠ ଦିଲେ, ତହିଁ କୁ
ପ୍ରକାଶ ପାଇଲେ ସେ ଉତ୍ତର ଚର୍ଚା ସଂଖ୍ୟାମୟ
ପାତ୍ରରେ ୮-୯୮୦୩୮୫ ଲକ୍ଷାମୟ ପର୍ବତୀ
ଆକର୍ଷଣୀୟ କର୍ତ୍ତା ହେଲା ବାଦ୍ୟାର ନାର୍ତ୍ତା
ମାନ ଜଗକ ପହଞ୍ଚିଲୁ ହେଲେୟେ ସମ୍ମାନ
ବାସ୍ତ୍ଵ ପାତ୍ରରେ ଛାଇ ଥିଲା । ଏଥିରୁ ସଂଖ୍ୟାମୟ

ପ୍ରତିବି ଦୀନକାଳ ସହାୟ କେତେ ମହିନେ ଜୀବିତ
କାହାରୁ ହେଲାପୁରୁଷ ପ୍ରଥମ ଜନମୟୁଗ । ଶବ୍ଦ-
ମାଳେ ଅବସ୍ଥା ବାଲେଖର ହୃଦୟବେଶକରେ
ସେହାସେବକାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ଦୋଷ ଘୃଣ୍ଣା-
ହିତ ଦେଇଅବସ୍ଥା । ମହାବିର, ଜୀବିତ,
ବାରତ କନ୍ଦୁଶର ସନ୍ଧିତ ଯୋଜିତ ଦୂମରେ
ନୟ ଧାରା ସବ୍ରାମକ ହୋଇଥିଲା । ଯେବେ କିବ୍ୟଧି
ଯେ ବ ଉତ୍ସବର ଶ୍ରଦ୍ଧାପରି ଦୀର୍ଘ କ ଏହି,
ସ୍ଵର୍ଗମ ଶିରିତ ଭୂମାଳେ ସହିତମା ଚନ୍ଦ-
ସ୍ତରେ ଦିନେଷ ମନୋଯୋଗୀ ହୋଇଅବସ୍ଥା ।
କଲାଇଥ, ବାହୁଧର ତୁଳନାରେ ଦୂରତ ନ
ଦେବେ ଥିବା, ପ୍ରମତ୍ତ ସୁକୁମାଳେ ବଜା
ଦୂରମ୍ଭୁଜ । ପଞ୍ଚମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କହୁଛ ତଥା ସ୍ତରି
ଦର ଦୂରାହୁକ ଦୋଷଅବସ୍ଥା । ବ ଲୋକରେ
ଦର୍ଶ କିବାହୁକାରୀ ଏକ ସନ୍ଧିତେଜି
ଦେଉଥିବା । ଲୋକ ଉପିଷ୍ଠ ମୋହମାଦବର
ଧ୍ୟାନ ଦୂର ଅର୍ପଣ ନିର୍ମିତ ପଣ୍ଡମନ ପ୍ରେରଣ
ଦେଉଥିବା । ଏହି ।

ଶାଖକୁ ମେଘ
(ପ୍ରକଳ୍ପ)

୨୮୯

541P.9

ଶ୍ରୀ ପାତାଳଗୋକୁଳ ଖେଳାଳିକ
ନାମରେତ୍ତିଲୁ ହେଲାଏବୁ
ପାତାଳଗୋକୁଳ ହେଲାଏବୁ

କାଣ୍ଡୀର ଅମୁର୍ଦ୍ଧ ପଟ୍ଟଣ ।

